

ŽELEZNIČNÝ Semafor

MESAČNÍK ZAMESTNANCOV ŽELEZNÍC SLOVENSKEJ REPUBLIKY

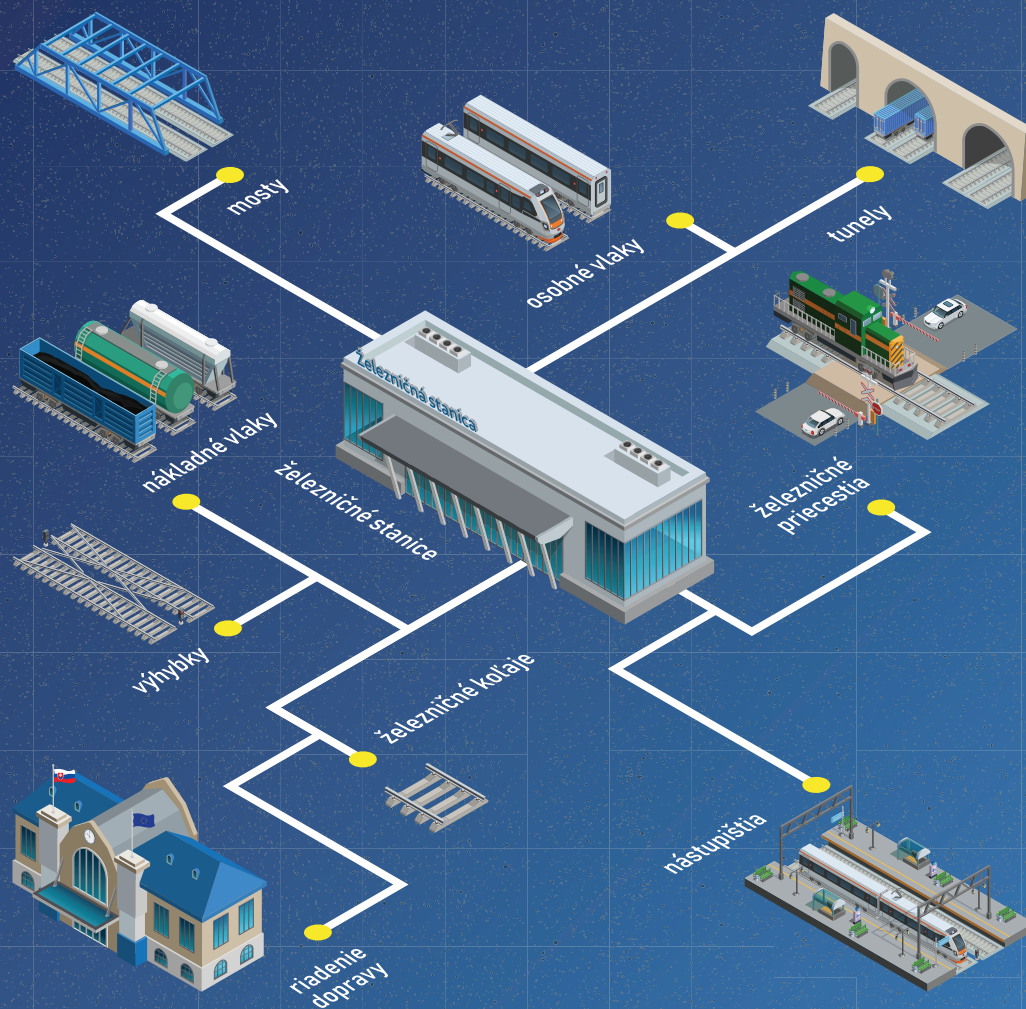
SEPTEMBER 2019

MANAŽÉR
ŽELEZNIČNEJ
INFRAŠTRUKTÚRY

DEŇ ŽELEZNIČIAROV

27. 9. 2019

ĎAKUJEME ZA NÁROČNÚ PRÁCU

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,

september je pre všetkých nás, železničiarov, výnimočným mesiacom. A v tomto prípade nemám na mysli iba zamestnancov Železníc Slovenskej republiky, ale aj ostatných železničných firiem. Všetci spoločne totiž oslavujeme Deň železničiarov. Dovoľte mi pri tejto príležitosti srdečne vám zablahoželať a opätovne poďakovať za vašu prácu. Viem, že náš sektor prežíva aj náročné dni, ale spoločnou usilovnou prácou sa nám ich darí zvládať.

Osobitne si dovoľujem zagratulovať tým z vás, ktorí tento rok získali ocenenia na oslavách Dňa železničiarov v Spišskej Novej Vsi. Zároveň ďakujem kolegovi zo ZSSK Cargo, ktorí tento rok celú slávnosť organizovali.

Aj na Spiši sa potvrdilo, že najväčším bohatstvom železníc sú ľudia. Chcem vás uistiť, že si to vo vedení ŽSR uvedomujeme. Chceme využívať potenciál vás, našich kolegov a zároveň vás podporovať v profesionálnom raste. Aj preto razíme „politiku“ čo možno najintenzívnejšieho využívania interných kapacít na úkor externých subjektov. V neposlednom rade to súvisí aj s racionálnym ekonomickým správaním. Rád by som avizoval, že na budúci rok sa budeme snažiť v rámci možností nájsť prostriedky na dovybavenie novou technikou, aby bola vaša práca efektívna. A to, čo vďaka technológiám ušetríme, bude určite smerovať do prevádzky.

Rád by som vás tiež informoval, že na základe analýz a skúmania pracovného dňa zamestnancov sme určili princípy nového organizačného usporiadania MDS. Taktiež sme aktualizovali a zjednodušili procesy pre jednotlivé profesie a zadefinovali nové princípy schvaľovania nákupov do 200 eur a do 1000 eur. Nové organizačné usporiadanie, jasne definované procesy k pracovnej pozícii a pracovné postupy budú implementované a overené od 1. októbra v pilotnej prevádzke na MDS Trenčianska Teplá, MDS Žilina a MDS Spišská Nová Ves.

Keď sa ešte vrátim k uplynulému mesiacu, v septembri som navštívil niekoľko z vás v regiónoch, spomeniem príjemné stretnutia na staniciach v Michalovciach, Plavči, Kežmarku, Starej Ľubovni či Hronskom Beňadiku. Cením si spätnú väzbu na prácu vedenia priamo od vás, z prevádzky a v návštevách mimo Bratislavu a Generálneho riaditeľstva budem pokračovať naďalej. Mojou prioritou je totiž zaoberať sa stavom infraštruktúry a problémami ľudí aj mimo hlavných koridorových tratí. Aj keď sa v minulosti týmito tratiť nevenovala z investičného hľadiska patričná pozornosť, pre mňa a mojich kolegov vo vedení ŽSR predstavujú tieto trate centrum záujmu v tomto, aj ďalších programovacích obdobiach. Výsledkom snaženia sú pripravované investičné aktivity na týchto tratiach v pôsobnosti oblastných riaditeľstiev Zvolen a Košice, ako aj v regióne Hornej Nitry.

Pokračovali sme aj v našich návštevách na jednotlivých župných úradoch, tentokrát v Trnave. Opäť išlo o prínosné a produktívne stretnutie s jasnými kontúrami vzájomnej spolupráce kraja a ŽSR. Teším sa, že sa ŽSR stávajú v jednotlivých župách integrálnou súčasťou tímov, ktoré pripravujú strategické dokumenty a že naše strategické zámery sú na úrovni vedení jednotlivých samosprávnych krajov vnímané veľmi pozitívne a s odborným rešpektom.

Obrazne povedané, čaká nás „horúca jeseň“ aj v oblasti verejného obstarávania. Finalizujeme prípravy na vyhlásenie verejných obstarávaní na také významné investičné aktivity, akými sú Uzol Žilina, Elektrifikácia trate Haniska pri Košiciach – Moldava nad Bodvou, dostavba terminálu intermodálnej prepravy v Lužiankach pri Nitre v celkovej očakávanej hodnote cca 500 miliónov eur. Rovnako pripravujeme odovzdanie staveniska Modernizácia Trate Poprad – Lučivná.

Milé železničky a milí železničiari, prajem vám pekné a úspešné jesenné dni.

Juraj Tkáč

PREZIDENTKA NA STANICI V PETRŽALKE

Na svoju oficiálnu pracovnú cestu do Viedne si prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová zvolila vlakovú dopravu. Spoločne so svojou delegáciou vyštartovala z petržalskej stanice v piatok 30. augusta vlakom REX 7610 s odchodom o 9.15 hod.

AUTOR: (red), SNÍMKY: ZSSK

BRATISLAVA – Prezidentku oficiálne privítal generálny riaditeľ ŽSR Juraj Tkáč aj generálny riaditeľ ZSSK Filip Hlubocký. Z. Čaputová od začiatku svojho pôsobenia vo funkcii niekoľkokrát a na rôznych fórach deklarovala, že podporuje ekológiu – vrátane ekologických foriem dopravy. „Každý z nás môže aj v malom prispieť k tomu, aby sme sa k životnému prostrediu správali zodpovednejšie a ohľadupľnejšie. Ochrana životného prostredia je jednou z mojich kľúčových priorít, nechcem zostať iba pri slovách. Želám si, aby bol Prezidentský palác v tejto oblasti príkladom a inšpiráciou aj pre ďalšie štátne inštitúcie,“ uviedla pred časom na sociálnej sieti.

Milí kolegovia,

v čase, keď držíte toto číslo Semaforu v rukách, blíži sa náš veľký deň – Deň železničiarov, ktorý oslavujeme 27. septembra. Aj napriek tomu, že železnica funguje nepretržite, počas tohto dňa si každý o niečo viac uvedomuje, že patrí do jednej obrovskej rodiny železničiarov. Bez ohľadu na miesto, mesto či zaradenie, sú iba vďaka vám vlaky vypra-

vované bezpečne, mimoriadnosti riešené pohotovo a rýchlo.

Prajem vám všetkým, aby sme nestratili dôveru v tradíciu a silu železnice a zároveň, aby ste boli na svoju pracovnú rodinu hrdí. Viacero z vás má železnicu v rodine, zaujímavý príbeh rodiny Viliama Kenderu sa dočítate o pár strán ďalej. Z osláv Dňa železničiarov, ktoré sa uskutočnili v Spišskej Novej Vsi, vám prinesieme podrobnosti v októbrovom čísle. Príjemné oslavy nášho sviatku želáme! 😊

Ivana Popluhárová
Šéfredaktorka

Z NÁVŠTEV GENERÁLNEHO RIADITEĽA

Generálny riaditeľ Juraj Tkáč sa v rámci svojho záväzku, navštevovať v čo najväčšej možnej miere regionálne pracoviská, stretol na začiatku septembra s kolegami zo železničných staníc v Kežmarku, Plavči, Starej Ľubovni, ale aj v Hronskom Beňadiku. Ocenil ich každodennú vytrvalú prácu a zároveň odpovedal na ich otázky týkajúce sa budúceho rozvoja a smerovania ŽSR.

JABLONICA – BREZOVÁ POD BRADLOM

120 ROKOV ŽELEZNIČNEJ TRATE

Od výstavby vedľajšej železničnej trate Jablonica – Brezová pod Bradlom a jej sprevádzkovania uplynulo už 120. rokov. Klub priateľov železníc Trnavy a okolia (KPŽT) v spolupráci so ŽSR, ZSSK a ďalšími partnermi pri tejto príležitosti zorganizoval 14. septembra pre návštevníkov jazdu mimoriadneho vlaku s historickými motorovými vozňami na trase z Trnavy do Brezovej pod Bradlom.

AUTOR: Lucia Lizáková, SNÍMKY: Dávid Bozsaky

BREZOVÁ POD BRADLOM – Koncesiu na výstavbu trate vydalo Uhorské kráľovské ministerstvo budapeštianskej spoločnosti Júliusa Auspitzu a bola dodatkom ku trati, ktorá spájala Nitru, Leopoldov, Trnavu a Kúty s pokračovaním cez Brodské až po hranicu smerom na Břeclav. Výstavba trate oficiálne začala 14. októbra 1898 a zaujímavosťou je, že koncesia zaväzovala staviteľa zabezpečovať materiál len z tuzemských zdrojov.

Oficiálne trať otvorili 6. septembra 1899 a po jej spustení nebolo vlakové spojenie tak časté, ako sme zvyknutí dnes. Spočiatku vlaky premávali len dvakrát do dňa, a to ráno a poobede. Jedným z významných, aj keď smutných, míľnikov tejto trate bola udalosť z 10. mája 1919. Trať sa využila na prepravu Štefánikovho tela z Bratislavy do Brezovej, kde ho nasledujúci deň slávnostne uložili do náhrobku na vrchu Bradlo.

Oslavy výročia sa uskutočnili 14. septembra 2019, kedy z Trnavy vyrazila súprava vlaku a cestujúcich prepravila do Jablonice, kde sa uskutočnil sprievodný program organizovaný obcou Jablonica, ďalší sprievodný program čakal cestujúcich

v Hradišti pod Vrátnom. Súprava vlaku zakončila svoju púť v Brezovej pod Bradlom, kde bola predstavená pamätná publikácia o histórii trate a pamätný odznak. Následne mali cestujúci možnosť prestúpiť na autobus, ktorý ich zaviezol až pod vrchol Bradla k Mohyle Milana Rastislava Štefánika, kde si uctili Štefánikovu pamiatku položením kytice.

SPOLOČNÉ OSLAVY DŇA ŽELEZNIČIAROV

História osláv dňa železničiarov má viac ako 60 rokov. Prvým podnetom zaviesť Deň železničiarov bola dvojdnová celoštátna konferencia železničiarov konaná na pražskom hrade 21. a 22. augusta 1954. Konferencia bola zároveň zavedením prvej oslavy pod názvom Deň československých železničiarov.

SPIŠSKÁ NOVÁ VES – Spoločné oslavy Dňa železničiarov sa uskutočnili 20. septembra (v čase uzávierky septembrového vydania Semaforu, pozn. red.) v Spišskom divadle v Spišskej Novej Vsi. Boli organizované ZSSK Cargo v spolupráci so Železni-

cami Slovenskej republiky a ZSSK Slovensko. Súčasťou osláv bolo aj odovzdanie rezortných ocenení – pocta, titul a uznanie Ministra dopravy a výstavby SR. Reportáž a rozhovory s ocenenými vám prinesieme v ďalšom čísle Semaforu. **Autor: (red)**

ŽIACI DOPRAVNEJ AKADÉMIE TRENČÍN NEZAHÁĽALI ANI CEZ PRÁZDNINY

TRENČÍN – Ako to už každým rokom býva, priestory škôl sú v letných mesiacoch vždy o niečo tichšie. Žiaci sa po prevzatí vysvedčení či vyznamenaní rozutekajú na všetky strany a idú si užívať zaslúžené voľno. Našťastie tu máme aj nadšencov, ktorých štúdium a priestory školy natoľko zaujali, že sa do nej vracajú aj počas letných prázdnin. Vytvorením pracovných skupín žiaci aktívne prispeli k prebiehajúcej modernizácii a údržbe modelového koľajiska v mierke 1:87, ktoré škola využíva na simulovanie riadenia železničnej prevádzky pomocou Jednotného obslužného pracoviska JOP.

Samozrejmosťou bola aj výpomoc žiakov pri vytváraní novej učebnej pomôcky, a to pri inštalácii tratí a modelov na simulátor rušňa r. 451, ktorého skutočný ovládací pult sme osadili do novovznikajúcej odbornej učebne, kde budeme ďalej riešiť kompatibilitu jednotlivých zariadení.

Naším spoločným cieľom je a bude aj týmto spôsobom vytvárať záujem o oblasť železničnej dopravy a podvedome, hlavne nenásilne, vstúpovať žiakom pravidlá železničnej prevádzky, aby po ukončení štúdiá zaujali miesta skutočných odborníkov.

Autor & Snímky: Peter Macháč

MEDZI UNIČOVOM A OLOMOUCOM SA BUDE JAZDIŤ STOŠEŠŤDESIATKOU

Bezkonkurenčný jazdný čas vlakov medzi Uničovom a Olomoucom prinesie investičná akcia, ktorú v septembri začala česká Správa železničnej dopravnej cesty (SŽDC) v Šternberku. Umožní to elektrifikácia takmer 30 kilometrov dlhého úseku spojená so zvýšením traťovej rýchlosti až na 160 km/h. Dokončenie stavby s celkovými nákladmi takmer 4,8 miliardy českých korún sa predpokladá v roku 2022.

Autor: TS SŽDC, snímka: Flickr.com

PRAHA – „Výsledkom prác bude podstatné zvýšenie traťovej rýchlosti. Pôjde o vôbec prvú regionálnu dráhu, na ktorej sa bude jazdiť maximálnou možnou rýchlosťou 160 km/h. Jazdný čas osobných vlakov medzi Olomoucom a Uničovom sa tak skrúti zo súčasných 40 na 26, respektíve 28 minút. V špičkách pracovných dní ich doplnia rýchle vlaky, ktoré zvládnu cestu medzi oboma stanicami dokonca za 17 minút," spomína prínosy stavby generálny riaditeľ SŽDC Jiří Svoboda. Ako dodáva, do konca roka 2022 by mohla byť dokončená aj elektrifikácia nadväzujúcich úsekov do Šumperku.

V rámci požiadavky na zvýšenie traťovej rýchlosti je navrhnutá celková rekonštrukcia železničného zvršku a spodku. Práce budú ďalej zahŕňať výstavbu trakčných stožiarov a trolejového vedenia pre jednosmernú napájaciu sústavu. Tá bude takisto pripravená na budúci prechod na striedavú trakciu.

Vo všetkých staniach a zastávkach vzniknú nové nástupištia s výškou hrany 550 mm nad koľajou, ktorá umožní pohodlný nástup do nízkopodlažných električkových súprav. Zatiaľ čo v staniach a na zastávke v Uničove budú mať dĺžku 110 m, na ostatných staniach bude dlhá 90 m. Prístup na novovzniknuté polostrovné

nástupištia v Bohuňoviciach, Šternberku a Uničove bude po centrálnom prechode. V stanici Újezd u Uničova sa cestujúci dostanú na vonkajšie nástupištia pri koľaji číslo 3 po príľahlom prejazde zabezpečenom svetelnou a zvukovou signalizáciou. Ten bude rovnako ako všetky ostatné úrovňové križenia vybavené závorami. Všetky stanice budú bezbariérové, v rámci úprav sa ďalej počíta so zriadením prístreškov pre cestujúcich, s novým orientačným a informačným systémom a osvetlením staníc a prístupových ciest. Nástupištia a centrálné prechody budú monitorované kamerovým systémom, rovnako ako vybrané frekventované prejazdy. Pre uloženie technologických zariadení sa plánuje výstavba nových objektov, prípadne rekonštrukcia tých existujúcich. To platí napríklad pre stanice Bohuňovice a Šternberk, kde je navrhnutá úprava existujúcich výpravných budov pre umiestnenie oznamovacej a zabezpečovacej techniky.

Okrem toho dôjde s ohľadom na obmedzené dispozičné možnosti staníc v nevyhnutnej miere k búraniu existujúcich pozemných objektov. V Uničove sa tak vytvorí priestor pre umiestnenie potrebných technológií a základňovej stanice BTS pre chystané šírenie signálu GSM-R, sklad v Bohuňoviciach bude musieť ustúpiť kvôli kolízii s novým koľajovým riešením v stanici.

MONTÁŽNE VOZIDLÁ TRAKČNÉHO VEDENIA

Nástup koľajovej mechanizácie (KM) s vlastným pohonom v odvetví elektrotechniky je spojený s masívnym rozvojom elektrifikácie železničných tratí od 50-tych rokov minulého storočia.

AUTOR & SNÍMKY: Budač Ľuboš

BRATISLAVA – História koľajovej mechanizácie je bohatá. Priemyselne vyrábané koľajové mechanizmy, ktoré predchádzali súčasnemu stavu KM, boli v rokoch 1957 – 1964 dva typy (spolu 47 ks) špeciálnych koľajových vozidiel pre údržbu a kontrolu TV (ŠKV) s označením na ČSD M 144.0 a M 263.0, z Vagónky Görlitz v NDR.

Z pohľadu tuzemskej výroby to bola rekonštrukcia nadbytočných vozňov M 131.1, ktorých v rokoch 1967 – 1980 bolo dodaných celkom 85 ks s označením M 131.2 a 30 ks s označením M 250.0.

Elektrifikácia v 80-tych rokoch a potreba nových vozidiel prinútila dráhy k opätovnému osloveniu Vagónky. Z dôvodu urýchlenia výroby ako základ použili v tej dobe už veľmi rozšírený vozeň v osobnej doprave na regionálnych tratiach M 152.0, s ktorým boli maximálne unifikované. Prvá séria, 100 kusov, bola pre ČSD dodaná v roku 1983. Ďalších 11 kusov bolo dodaných v roku 1992. Vozidlo s hydromechanickým prenosom výkonu na jednu nápravu dostalo označenie M 153.0 a M 153.5 pre rozchod 1520 mm. Tieto vozidlá s úpravami a čiastočnými rekonštrukciami prevádzkujú ŽSR do súčasnej doby.

Po roku 1989, výsledkom spolupráce ČSD s podnikom MTH Praha, bol vývoj a výroba prototypu nového ŠKV s elektrickým prenosom výkonu, s označením MVTV 01, dodaného v roku 1992. V doterajšej pracovnej histórii bol tento stroj vďaka disponujúcej technike pre bezpečnú prácu vo výškach nasadzovaný v celom obvode organizačnej jednotky Bratislava/Trnava na najrozsiahlejšie poruchy.

V rokoch 2009 – 2012 prostredníctvom VVÚŽ Žilina bola realizovaná úloha výskumu a vývoja s názvom: „Zástavba zdvižnej a otočnej pracovnej plošiny na dve vozidlá MVTV 02“. Obsahom projektu bola výroba 2 kusov nožnicových plošín NP 400 spolu s montážou na vozidlá MVTV 02-08 a MVTV 02-14 a potrebný schvaľovací proces, vrátane skúšobnej prevádzky vozidiel. Prácou z plošín sa zvýšila bezpečnosť pri práci vo výškach, uľahčila sa fyzicky náročná práca pri údržbe,

zlepšila sa dostupnosť k zariadeniu TV mimo osi koľaje, ľahšie sa vykonáva orezávanie porastov do vzdialenosti 2,5 m od TV a skrátili sa reakčné časy pri odstraňovaní porúch.

V rokoch 2012-2016 bola realizovaná modernizácia 4 ks montážnych vozidiel trakčného vedenia (MVTV), ktorej základnou podmienkou bolo zvýšenie ich spoľahlivosti, výkonu motora, komfortu obsluhy a predĺženie životnosti.

V súčasnosti sa pripravujú podklady pre špecifikáciu nových MVTV, ktoré by boli sústredené najmä do uzlov organizačných jednotiek, od ktorých očakávame vysokú spoľahlivosť strojov a bezpečnosť pre pracovníkov, overenú dlhoročnou tradíciou výroby a jej kvalitou. Avšak to najdôležitejšie bude výbava MVTV pracovnou mechanizáciou. Tá by mala zahŕňať dve pracovné plošiny, jednu väčšiu s dosahom na hlavné prvky TV, druhú s košom, s čo najväčším dosahom a navádzacie a fixačné ramená pre manipuláciu s trolejovým drôtom a nosným lanom.

Obnova mechanizačných koľajových prostriedkov na ŽSR je nevyhnutná. Zabezpečí sa ňou udržanie akcieschopnosti na úseku údržby TV, zvýšenie bezpečnosti pri práci vo výškach, zvýšenie spoľahlivosti MVTV a skrátenie doby odstraňovania porúch. To všetko má priamy vplyv na bezpečnosť prevádzky a plynulosť dopravy a tiež na prevádzkové náklady podniku.

ŠTRBA SA DOČKÁ NOVÉHO ESKALÁTORA

Pohyblivé schody si verejnosť môže pamätať z obdobia pred Majstrovstvami sveta v lyžovaní v roku 1969. Z dôvodu nedostupnosti potrebných dielov sa ŽSR podarilo rekonštrukciu zrealizovať až dnes.

AUTOR: Lucia Lizáková, SNÍMKY: TEXO PARTNER

ŠTRBA – V súčasnosti prebiehajú v Štrbe viaceré stavebné úpravy v rámci projektu „ŽST Štrba, komplexná rekonštrukcia pohyblivých schodov“. Z tých hlavných ide najmä o výmenu starého eskalátora za úplne nový. Doteraz sa ŽSR výmenu nepodarilo realizovať najmä kvôli nedostupnosti náhradných dielov. „Vzhľadom na skutočnosť, že opravy nepostačovali na funkčnosť schodov, boli pohyblivé schody odstavené úplne,“ informujú nás zo Správy majetku ŽSR. V roku 2015 sa ŽSR rozhodli zaradiť rekonštrukciu pohyblivých schodov do investičného plánu. V rámci rekonštrukcie sa myslí aj na osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu z prízemia na poschodie do haly Ozubnicovej železnice, pre ktoré sa zriadi výťah. Fungujúci eskalátor a výťah uvítajú najmä turisti, ktorí navštevujú Štrbu celoročne, či už z dôvodu turistiky, lyžovačiek v Tatrách, alebo jednodňových výletov v lete či v zime. S využitím novej technológie na stanici tak zimný výstroj už nebudú nosiť po schodoch.

S vybudovaním pohyblivých schodov a výťahu súvisí aj zriadenie novej elektroinštalácie pre pripojenie výťahu, eskalátora a fotobunkových (pohyblivých) dverí. Rekonštrukcia neobíde ani vchodové dvere do vestibulu a na vstupe od obce k Ozubnicovej železnici. Vymenia sa aj kovové dvere a vráta haly Ozubnicovej železnice a presklená fasáda s oceľovou konštrukciou haly. Železnice túto rekonštrukciu financujú z vlastných zdrojov a jej cena je 1 066 999 eur. Nové pohyblivé schody by mali byť hotové v apríli na budúci rok a okrem nového eskalátora pripravujú ŽSR aj rekonštrukciu ozubnicovej trate Štrba – Štrbské Pleso. „Predmetom rekonštrukcie bude rekonštrukcia železničného zvršku, spodku, odvodnenie železničnej trate, rekonštrukcia oporných múrov a vybudovanie opatrení proti padaniu skál,“ informuje riaditeľ odboru železničných tratí a stavieb Miloslav Havrila. Komplexná rekonštrukcia trate v chránenej oblasti TANAP-u je tak naplánovaná do konca roka 2020.

VŠETKO POTREBNÉ O PREKÁŽKACH V PRÁCI

Ako tradične, aj tento mesiac vám v Semafore prinášame informácie z oblasti personalistiky. Tento mesiac sme sa pozreli bližšie na prekážky v práci, teda na situácie, ktoré môžu nastať na strane zamestnanca, ale aj zamestnávateľa. Ide o situácie, ktoré znemožnia alebo dočasne obmedzia výkon práce.

AUTOR: Odbor riadenia ľudských zdrojov PIKTOGRAMY: flaticon.com

Najviac „využívanými“ sú prekážky z dôvodu vyšetrenia alebo ošetrenia zamestnanca v zdravotníckom zariadení alebo z dôvodu sprevádzania rodinného príslušníka do zdravotníckeho zariadenia (ZZ) na vyšetrenie alebo ošetrenie. Pre tieto prekážky v práci platí:

- povinnosť zdokladovania potvrdením od zdravotníckeho zariadenia, kde je povinný lekár uviesť aj trvanie alebo dĺžku prekážky v práci
- ak o prekážke v práci viete vopred, je vašou povinnosťou túto skutočnosť oznámiť zamestnávateľovi
- do rozsahu pracovného voľna na vlastné vyšetrenie alebo ošetrenie alebo na sprevádzanie rodinného príslušníka do ZZ sa započítava aj čas cesty na vyšetrenie, čakanie v čakárni, cesta do zamestnania
- ak lekár na potvrdení uvedie, že ide o celodenné trvanie prekážky v práci, malo by ísť o mimoriadnosť týkajúcu sa napríklad jednodňovej chirurgie, zložité stomatologické alebo gastroenterologické vyšetrenie a pod.
- zamestnávateľ má právo kontaktovať lekára a overiť si vystavené potvrdenie
- pracovné voľno sa poskytuje len v prípade, ak vyšetrenie alebo sprevádzanie nebolo možné uskutočniť mimo pracovného času zamestnanca
- pracovné voľno s náhradou mzdy v sume priemerného zárobku na nevyhnutne potrebný čas zamestnávateľ poskytne najviac na 7 dní v kalendárnom roku podľa Zákonníka práce (ZP) a na ďalších 5 dní ako nárok vyplývajúci z KZ ŽSR
- pri sprevádzaní rodinného príslušníka sa pra-

covné voľno s náhradou mzdy poskytne len jednému z rodinných príslušníkov na nevyhnutne potrebný čas, najviac na rozsah vyplývajúci zo ZP (7 dní) a KZ ŽSR (5 dní) a zároveň za splnenia podmienky, že sprevádzanie bolo nevyhnutné a uvedené úkony nebolo možné vykonať mimo pracovného času

- zamestnávateľ je povinný akceptovať aj prekážku vystavenú zdravotníckym zariadením v zahraničí
- osobami oprávňujúcimi poskytnúť vyšetrenie a ošetrenie sú lekár, zubný lekár, farmaceut, sestra, pôrodná asistentka, fyzioterapeut, verejný zdravotník, zdravotnícky laborant, asistent výživy, dentálna hygienička, rádiologický technik, zdravotnícky záchranár, zubný technik, technik pre zdravotnícke pomôcky, optometrista, farmaceutický laborant, masér, očný optik, ortopedický technik, zdravotnícky asistent, zubný asistent, sanitár, ale aj logopéd, psychológ, liečebný pedagóg, laboratórny diagnostik, ak vykonávajú svoju činnosť v zdravotníckom zariadení
- ak prekážku nezdokladujete riadne alebo včas, prípadne predložíte nepravdivé alebo pozmenené potvrdenia, pôjde o menej závažné porušenie pracovnej disciplíny. Ak bude rozsah prekážky v trvaní jednej alebo viacerých zmien, môže byť uvedené považované aj za neospravedlnenú neprítomnosť v práci (tzv. absencia), a tým aj za závažné porušenie pracovnej disciplíny

Druhou najčastejšou osobnou prekážkou je dočasná pracovná neschopnosť (DPN) pre chorobu alebo úraz.

- dĺžka trvania nie je obmedzená, obmedzená je len dĺžka nároku na výplatu nemocenských dávok (52 týždňov)

- DPN začína dňom, kedy lekár vypíše tlačivo (tzv. PN-ku), ktorú je zamestnanec povinný doručiť zamestnávateľovi. Žiadosť o nemocenskú a náhradu príjmu (časti II a IIa Potvrdenia o DPN) musia byť podpísané a je nutné na nich uviesť, ako má byť dávka vyplatená (na účet alebo na adresu)
- ak sa zdravotná starostlivosť poskytne zamestnancovi po odpracovaní jeho pracovnej zmeny, DPN sa začína nasledujúcim kalendárnym dňom
- počas prvých 10 dní má zamestnanec nárok na náhradu príjmu od zamestnávateľa, od 11. dňa je to dávka nemocenskej vyplácaná Sociálnou poisťovňou
- ak DPN trvá dlhšie, ku koncu každého kalendárneho mesiaca musíte zaslať zamestnávateľovi Preukaz o trvaní dočasnej pracovnej neschopnosti
- počas DPN je zamestnanec povinný dodržiavať liečebný režim určený lekárom. Ide o základnú povinnosť zamestnanca, ktorej neplnenie môže byť posudzované ako závažné porušenie pracovnej disciplíny
- kontrolu dodržiavania liečebného režimu od 1. dňa môže vykonávať Sociálna poisťovňa (SP) na podnet zamestnávateľa, lekára alebo aj inej osoby. Kontrolu však môže robiť aj zamestnávateľ na adrese určenej zamestnancom, na ktorej sa počas DPN zdržiava
- ak zamestnanec nedodržiava liečebný režim a zistí to SP, táto má právo odňať výplatu nemocenských dávok. Ak nedodržiavanie režimu zistí zamestnávateľ, nedochádza k odňatiu nemocenských dávok
- počas DPN sa zamestnanec nemusí zdržiavať na určenom mieste a v určenom čase, ak má lekárom povolené vychádzky
- falšovanie tzv. PN-ky môže byť posudzované ako trestný čin falšovania pozmeňovania verejnej listiny

NAJČASTEJŠIE OSOBNÉ PREKÁŽKY

materská a
rodičovská
dovolenka

dočasná pracovná
neschopnosť pre
chorobu a úraz (PN)

ošetrovanie
chorého
člena rodiny

vyšetrenie alebo ošetrovanie
zamestnanca
v zdravotníckom zariadení

sprevádzanie rodinného
príslušníka do zdravotníc-
keho zariadenia na vyšet-
renie alebo ošetrovanie pri
náhle ochorení alebo
úraze a na vopred určené
vyšetrenie, ošetrovanie alebo
liečenie

ŽELEZNIČIARSKÉ POVOLANIE DEDIA UŽ 78 ROKOV

Jedna rodina, štyri rôzne profesie, štyri generácie a sedem železničiar-ských príbehov. Rodinná história štyroch generácií začína u Silvestra Kenderu, ktorý nadšenie pre železniciu odovzdal svojmu bratovi Arnoldovi. Ten svojmu synovi Viliamovi, on svojim deťom, a teraz Viliam ml. odovzdáva železničiar-ske remeslo zatiaľ poslednej generácii, svojim dvom synom. Príbeh rodiny Viliama Kenderu ml. je nielen o dedičnom povolaní, ale aj o stabilite, ktorú pre nich železnica predstavuje.

AUTOR: Lucia Lizáková, **SNÍMKY:** archív Viliama Kenderu

RUŽOMBEROK – Viliam Kendera ml. pracuje ako elektromontér v trakčnej meniarni. Na tej istej me-niarni kedysi pracoval aj jeho otec. Stretávame sa v Liskovej, v mieste jeho pôsobenia, aby mi vyroz-prával rodinný príbeh štyroch generácií, ktoré si už viac ako polstoročie odovzdávajú železničiar-ske povolanie.

Príbeh 4 generácií začína pri súrodencoch Arnoldo-vi (starom otcovi Viliama Kenderu ml., ktorý nám príbeh rozpráva) a Silvestrovi. Arnold Kendera, najstarší zo súrodencov, sa v roku 1915 narodil do roľníckej rodiny ako prvý. Okrem Silvestra mal ešte dvoch súrodencov Rajmona a Brigitu, ktorá sa, po-dobne ako ich rodičia, živila roľníctvom.

**Silvester
Kendera**

Prvú železničiar-sku stopu tejto rodiny zachytáva-me u mladšieho brata Silvestra. Narodil sa v roku 1917. Železniciu mal rád, lákala ho od malička. Počas svojho života nepracoval nikde inde a železničiar-

stvu ostal verný úctyhodných 36 rokov. Na železnici sa zamestnal v roku 1941 ako 24-ročný a vo svojej práci posunovača bol svedomitý. „Raz, keď hrozilo nebezpečenstvo vykoľajenia nákladného vlaku, Silvester ako posunovač začal silno písať na píšťalku, aby ho bolo počuť a zároveň chcel dať signál, že niečo nie je v poriadku. Pískal tak silno, že sa mu podarilo vylomiť si dva zuby,“ s úsmevom opisuje historku svojho uja Viliam ml. Silvestrovi sa narodili 3 deti, no ani jedno z nich nezakotvilo pri železničiarstvom remesle. Syn Fridrich sa vyučil za stolára, dcéra Viola pracovala ako účtovníčka a jeho druhá dcéra si našla prácu v kancelárii. Silvester pracoval na železnici až do odchodu do dôchodku v roku 1977.

**Arnold
Kendera**

K železnici priviedol aj svojho staršieho brata Arnolda. Absolvoval vojenskú službu a po jej skončení sa zamestnal, rovnako ako mladší brat, ako posunovač. Časom sa vypracoval na vedúceho posunu. „Pracovať pre železnice bola vtedy česť. Kedysi práca v železničiarstvom sektore veľa znamenala. Boli ste štátny zamestnanec a boli ste niečo viac, jeden z tých šťastných,“ objasňuje Viliam Kendera ml. Aj Arnold obetoval železnici celý svoj život a do dôchodku odchádzal ako 60-ročný v roku 1975. Na železnici strávil prakticky celý svoj profesijný život. „Spomínam si,“ začína Viliam Kendera ml., „že v detstve sme so starým otcom chodievali na drevo. Ako inak, než vlakom – Korytničkou (vlak premáva z Ružomberka do Korytnice, pozn. red.). Starý otec sa poznal s rušňovodičom, a keďže od samotnej zastávky z Podsuchej to bolo ďaleko, starký ho vždy poprosil, aby nám na zákrute zastal. Rušňovodič však zastaviť nemohol, a tak nám vláčik len pribrzdil na najpomalšiu rýchlosť. Pamätám si, že vtedy starý otec a otec najskôr vyhádzali sekery, potom ruksaky a nakoniec sme museli vyskočiť my. Pozbierali sme povyhádzované veci a mohli sme ísť na drevo,“ s úsmevom spomína na detstvo späť so železnicou.

Keďže na železnici pracovali starý otec Arnold aj ujo Silvester, k železnici pritiahli aj Viliamovho otca Vilia-

**Viliam
Kendera st.**

ma Kenderu st. Bol vyučený elektrikár a práca okolo vlakov bola pre neho zaujímavá. Rozhodol sa pokračovať v rodinnej tradícii a zamestnal sa v Česko-slovenských štátnych dráhach ako rušňovodič. Práca ho bavila natoľko, že mu neprekážalo ani dochádzanie do Spišskej Novej Vsi alebo do Vrútok. Často musel cestovať už v noci, aby stihol rannú zmenu.

V roku 1956, keď bola spustená elektrifikácia trate v úseku Liptovský Mikuláš – Kraľovany – Žilina a postavili sa trakčné meniarne, hľadali na železnici ďalších pracovníkov. „Starému otcovi bolo ľúto, že otec dochádzal do práce tak ďaleko a opýtal sa, či do trakčnej meniarne nepotrebujú elektromontérov,“ spomína Viliam ml. Pracovníkov potrebovali. Viliam Kendera st. tam začal pracovať ako elektromontér. Prácu na železnici mal v krvi od malička. Mal ju rád a rovnako ako jeho predchodcovia jej ostal verný až do svojho dôchodku v roku 1995. Viliam ml. pokračuje v šľapajách svojho otca. Pôsobisko na železnici našiel práve v trakčnej meniarni ako elektromontér. „Ja už som ako desaťročný vedel, čo je to trakčná meniareň, keďže som s otcom zvykol občas chodiť do práce. Jeho kolega Ondrej, ktorý končil nočnú, nám vždy pripravil čaj. Aj mne, aj otcovi, a tak nás vždy čakal,“ spomína si na milých železničiarov.

**Viliam
Kendera ml.**

Hoci je Viliam ml. v bezprostrednom kontakte so železnicou od malička, práca železničiaru nebola tou, o ktorej vždy sníval. Po vzore svojho otca sa vyučil za elektrikára a po škole na SOU papierenskom sa zamestnal v Severoslovenských celulózkach a papierňach v závode Sóló v Ružomberku. Pracoval na energetickom stredisku, ale, keďže išlo

ŽIVOT ŽELEZNIČIARA

o starú prevádzku a nebola viac potrebná, museli ju zatvoriť. Viliam tak ostal bez práce a rozmýšľal, kde by sa mohol zamestnať tak, aby viac nemusel meniť prácu. Lákalo ho riadiť alebo viesť nejakú prevádzku tak, ako to robil na energetickom stredisku. „Vtedy mi môj otec povedal, aby som išiel robiť na železnici. Vedel som, že práca na železnici nie je monotónna a že železnica a vlaky budú potrebné stále. To bola pre mňa motivácia. Tak som si podal žiadosť a zobrali ma. Odvtedy tu na tejto trakčnej meniarni pracujem skoro 25 rokov,“ opisuje. Hoci ho ako každého chlapca bavili rušne od malička, tvrdí, že s prácou elektromontéra je spokojný viac. Aj keď u neho železnica nebola vysnívaným povoláním, nemenil by ju. „Rád robím veci, ktoré sú prospešné pre iných, slúžia iným ľuďom a železnica takou je. Navyše, práca ma baví aj kvôli tomu, že je každý deň iná, nie je stereotypná a bonusom je pre mňa, že je to práca v stabilnej firme,“ dodáva.

**Jana
Zubčková**
(rod. Kenderová)

Okrem Viliama ml. sa na železnici zamestnala aj jeho sestra Jana Zubčková, ktorá o železničiarскеj práci, naopak, uvažovala už pri výbere strednej školy. Vyštudovala Stredné odborné učilište železničné v Trenčíne a dodnes pracuje na nákladnej pokladni v Cargu. Na železnici začínala ako 20-ročná a aj po 33 odpracovaných rokoch ju povolanie stále baví. „Každý z našej rodiny, kto začal pracovať na železnici, odišiel, až keď išiel na dôchodok,“ hrdo hovorí Viliam ml., ktorý na železniciu najnovšie priviedol aj svojich dvoch synov. Na otázku, či to bolo plánované, sme sa dozvedeli, že v tomto prípade išlo o náhodu. Najstarší syn Martin sa po stopách svojho starého otca Viliama, uja Silvestra, tety Jany a otca Viliama tiež zamestnal v ŽSR.

Martin je vyučený elektromontér, rovnako ako jeho starý otec a otec. Keď si po škole v roku 2015 nevedel nájsť prácu v Ružomberku, otec Viliam sa skúsil opýtať prednostu správy EE v Žiline, či niekoho nepotrebujú. Medzitým si však Martin našiel prácu v ŽOS Vrútky a musel sa rozhodnúť. Nakoniec sa po rozhovore s otcom predsa len rozhodol pre ŽSR a nastúpil ako elektromontér na vlak trakč-

**Martin
Kendera**

ného vedenia. Momentálne prešiel na turnusovú službu na OTV do Žiliny. Sám prácu na železnici hodnotí veľmi dobre. „Mám skvelých a snaživých a priateľských kolegov. Predtým som bol vo Vrútkach a doposiaľ mi ostali pekné spomienky a stále kontakty s bývalými kolegami. Na odporúčanie otca som sa rozhodol ísť k trolejárom, keďže som mal vždy záujem o prácu s vysokým napätím,“ opisuje Viliamov syn Martin, ktorý si už v práci stihol spraviť žeriavnícky kurz, kurz viazača bremien a dokonca aj kurz vlakvedúceho. Jeho túžbou je ešte kurz

**Damián
Kendera**

rušňovodiča. Ten je zatiaľ jeho nesplnenou metou. Keďže ho práca baví a robí mu radosť, o svoje zážitky a historky z práce sa delí s mladším bratom Damiánom. Ten od 2. septembra v školskom roku 2019/2020 študuje v programe duálneho vzdelávania, ktoré ponúkajú ŽSR. Damián vždy sníval o práci rušňovodiča. Študovať na Strednej odbornej škole dopravnej v Martine v odbore železničiar chcel najmä preto, že má zabezpečenú pracovnú istotu do budúcnosti a zároveň aj kvôli finančnej podpore železníc.

Vieme, že na železnici je viacero rodín, ktoré majú železniciu v krvi a odovzdávajú si ju z generácie na generáciu. Tento príbeh nebol len o tom, že železnica spája ľudí, ale najmä o tradícii poctivého povolania. A práve rodina Viliama Kenderu ml. je toho živým dôkazom. Prvý železničiar z ich rodiny začal pracovať na železnici v roku 1941. Odvtedy prešlo už 78 rokov a povolanie železničiar sa u nich dedí dodnes.

Železničiarsky rodokmeň

rodiny Viliama Kenderu

**Arnold
Kendera**

1. generácia
posunovač

železničiar: 1945 - 1975

**Silvester
Kendera**

1. generácia
posunovač

železničiar: 1941 - 1977

*Silvestrove deti
v železničiarском povolání
nepokračovali.

**Viliam
Kendera st.**

2. generácia
elektromontér, rušnovodič
železničiar: 1956 - 1995

**Viliam
Kendera ml.**

3. generácia
elektromontér
železničiar: 1995 - súč.

**Jana
Zubčková
(rod. Kenderová)**

3. generácia
nákladná pokladňa
železničiarka: 1986 - súč.

*Ani u Jany železničiarская
vetva nepokračuje.

**Martin
Kendera**

4. generácia
elektromontér
železničiar: 2015 - súč.

**Damián
Kendera**

4. generácia
duálne vzdelávanie
(súčasnosť)

LETNÝ TÁBOR ŽELEZNIČNÝCH YOUTUBEROV

Odbor riadenia ľudských zdrojov už po štvrtýkrát zorganizoval v rámci aktivít medzinárodnej organizácie FISAIC aj letný tábor železničných YouTuberov. Už tradične sa uskutočnil v SIP Strečno 15. – 18. augusta. Tábor priťahol 35 detí a najväčšou zaujímavosťou pre ne bol tento rok youtuber Draho, s ktorým si užili bohatý program.

AUTOR: Soňa Kubincová, **SNÍMKY:** Odbor riadenia ľudských zdrojov

DEŇ 1: Na Strečne sa nás zišlo skoro 90. Z 35 nádejných YouTuberov je najväčšia skupinka vo veku od 7 do 12 rokov, ale z príjemnej atmosféry sa tešia aj zúčastnení rodičia. Deti sú rozdelené do skupín podľa veku a podľa farieb, z ktorých sa vraj skladá biele svetlo: červená, oranžová, žltá, zelená a modrá. Režisér Lacko nám prezradil, že aj začiatky filmu sú spojené so železnicou. Jeden z prvých filmov zobrazuje práve príchod vlaku.

Najlepší záber YouTubera leta od Dávida Halámka.

Absolvovali sme krátky kurz komunikácie a môžeme začať. Ešte radosť z tancovania s Denkou a turnaj v petangu pre všetky vekové kategórie.

DEŇ 2: Hneď po raňajkách sa zoznamujeme so skutočným a originálnym YouTuberom Drahom Piokom. Je to super! Ideme spolu na krásny výlet do Vrátnej doliny. Našou youtuberskou úlohou je odfoťiť čo najzaujímavejší záber. Tí s lepšou kondíciou absolvujú aj túru po hrebeni Nízkyh Tatier.

Poobedie s Drahom je rovnako zaujímavé. Upozornil nás na dôležité veci pri využívaní sociálnych sietí. Hlavne si treba dať pozor na stratu súkromia na internete. A násť si svoju tému, ktorá ťa bude charakterizovať, natáčať zaujímavým spôsobom, výber hudby pre celkový dojem je tiež dôležitý. Draho je s nami aj večer na ďalšom tréningu tanečných pohybov. Ochotne sa stáva súčasťou našich jedinečných záberov pred fotostenou.

DEŇ 3: Dnešný výlet smeruje do Žiliny. Na stanici víta dychovka 120-ročnú Rajeckú Anču, parný rušeň s čiapkou z trošku čiernej pary. Smerujeme s ním do Dopravného múzea v Rajeckých Tepliciach. Milým prekvapením sú cestujúci v dobových kostýmoch a narodeninová torta na privítanie v múzeu. Zaujímú nás technické železničné zariadenia, využívané v minulosti, ale aj pekná modelová železnica. Potom výlet do Súľovských skál za zrkovitou pyramídou nás precvičí fyzicky aj filmársky.

Poobede režisér Lacko vysvetľuje, aké sú farby svetla a prečo je obloha vlastne modrá. Naozaj si overíme, že biele svetlo sa skladá z farieb dúhy. Vyskúšame si, ako svetlo preniká iným prostredím a čo sa pri tom deje s obrazom.

Večer súťažíme v hľadaní pokladu hore nad Strečnom. V kolibe nás čaká prekvapenie. Ale YouTuberi odhalia všetky hádanky, každého preto čaká diplom a malá odmena. Aj keď najlepšou odmenou je dobrá nálada celej našej YouTuberskej rodiny.

DEŇ 4: Oddychový program podľa výberu. Tí, ktorí to ešte nestihli, majú možnosť pozrieť si hrad Strečno alebo vyskúšať výlet na pltiach. Niektorí neúnavní YouTuberi spolu s rodičmi ešte využívajú možnosť pozrieť si natočené videá s režisérom Lackom a podiskutovať o filmových technikách. Po obede sa rozlúčime a už teraz sa tešíme na nové zážitky v budúcom roku!

Za odbornú úroveň ďakuje organizačný tím odboru 510 GR tanečnej lektorky Deniske Šedovej, režisérovi Ladislavovi Munkovi a influencerovi Drahomírovi Piokovi.

SLOVENSKÍ FILMÁŘI ZOŽALI NA SÚŤAŽI ÚSPECH

Na prelome augusta a septembra, od 29. 8. do 2. 9., sa v Spišskej Novej Vsi uskutočnil už 28. ročník medzinárodnej súťaže amatérskych filmov železničiarov Film a video FISAIC 2019. Tento rok sa na nej zišli zástupcovia železničných správ z Belgicka, Francúzska, Nemecka, Česka a Slovenska, ktorí do súťaže poslali celkom 75 filmov.

AUTOR: Soňa Kubincová, SNÍMKY: ŽSR

SPIŠSKÁ NOVÁ VES – Garantom technického zabezpečenia súťaže bol vedúci našej sekcie Štefan Bartko, ktorý pripravil premietanie filmov v spolupráci s kinom Mier v Spišskej Novej Vsi. Prijemné priestory tohto klasického kina vytvorili pre súťaž pohodové prostredie. Podľa pravidiel, za ktoré zodpovedá technická komisia môže do súťaže každý z národných zväzov poslať filmy v celkovej dĺžke dve hodiny premietacieho času. V odbornej porote mali zastúpenie všetky zúčastnené krajiny. Predsedom poroty bol náš kolega Róbert Bíro, ktorý zároveň zastupuje Slovensko vo FISAIC ako prezident technickej komisie.

Filmy boli rozdelené celkom do 7 kategórií. Výsledky súťaže našu slovenskú delegáciu veľmi potešili. Získali sme všetky tri medaily v kategórii železničných filmov. Zlatá medaila patrí Miroslavovi Kalachovi (ŽSR) za film Vlakom okolo Slovenska, strieborná Emilovi Chlebníčankovi (ŽSR) za film Sen o výpravkyni, ktorá dokázala zvládnuť aj parný rušeň a bronz Vladovi Olšavskému (ZSSK Cargo) za film Profesia rušňovodič. V kategórii krátkych minútových filmov Emil Chlebníčank ako náš najúspešnejší (a zároveň aj najusilovnejší) filmár získal zlato za humoristický film Upozornenie. V kategórii filmov s voľnou tematikou patril bronz Jánovi Trsteniskému (ZSSK) za autobiografický film Môj dar.

Medzi najúspešnejšie filmy súťaže sa zaradil film Cyklus života francúzskeho autora Gérarda Billauda, ktorý nápaditým spôsobom ukázal premenu škaredéj húsenice na krásneho motýľa spolu s poučným a vtipným komentárom. Jedinečný umelecký zážitok zanechal v každom aj belgický film Ďalšia stránka, ktorý upozornil na problémy drogovej závislosti. Obidva tieto filmy si odniesli najvyššie ocenenie vo svojich kategóriách.

Pre účastníkov tohto filmárskeho stretnutia sme pripravili aj oddychové chvíľky s výberom tých najkrajších scenérií na Spiši. Určite sem patrí rozľahlý Spišský hrad s krásnym výhľadom na okolitú krajinu, dôstojná Spišská Kapitula, jedinečný oltár Majstra Pavla v Levoči, ale aj klavírný koncert v letohrádku Dardanely v Markušovciach. Dôležitou zastávkou bolo aj prijatie účastníkov primátorom Spišskej Novej Vsi Pavlom Bečarikom v historických priestoroch radnice, ktoré spolu s pripraveným hudobným programom všetkým očarilo.

Veríme, že filmári si u nás našli veľa nových zaujímavých námetov a už teraz sa tešíme na nasledujúce stretnutie, ktoré o dva roky budú organizovať nemec-kí železničiar.

Z REDAKČNEJ POŠTY

POCHVALA VÝPRAVCOVI MICHALOVI GERŠIMU

Dobrý deň, je tomu už čosi viac ako mesiac, ale ja, ako prevažná časť slovenských dôchodcov, zaneprázdnený povinnosťami, sa dostávam až teraz k tomu, aby som sa poďakoval prostredníctvom vás pracovníkovi železníc. Je to pán Michal Gerši, ktorý pracuje ako výpravca. Stalo sa mi to, že som po príchode domov s hrôzou zistil, že nemám peňaženku. Ten obnos v nej nebol až taký veľký, i keď dôchodcovi chýba každý cent. Ale predstava vybavovania všetkých dokladov ma riadne zmrazila. Ihneď som vyrazil na bicykli na stanicu v Žabokrekoch nad Nitrou. Hneď, ako som

dorazil na perón, ma pán Gerši s úsmevom privítal, že moja peňaženka je v jeho úschove. Keď bol kontrolovať v rámci svojej činnosti stav vonku, tak mu padla do oka. Tento mladý pán je vždy v pohode, usmiaty a aj komunikácia s ľuďmi je na vysokej úrovni. Samozrejme, že som sa mu aj osobne poďakoval, ale rád by som bol, aby si takého čestného človeka všimol i jeho zamestnávateľ. Dnes je už pomerne málo takýchto mladých ľudí.

Spokojný cestujúci Dezider Klbik

NAŠE MALÉ ŠVAJČIARSKO

Nedávno som sa vrátila z nádherného zájazdu zo Švajčiarska, ktorý bol organizovaný pánom Ďurčákom z O 510 GR ŽSR. Navštívili sme majestátne Bernské Alpy pohodlne, vďaka úžasným horským železniciam a lanovkám stúpajúcim až do „nebies“. Okrem neopakovateľnej krásy prírody sme obdivovali čistotu a všadeprítomnú kvetinovú výzdobu na švajčiarskych železničných staničkách.

Niekoľko dní po návrate zo zájazdu som sa zastavila na Štrbskom plese. Veľmi ma potešila čistota a bohatá kvetinová výzdoba, ktorá pohladí oči každého návštevníka Tatier. Za touto nádherou je trpezlivá a sústavná starostlivosť zamestnancov ŽST Štrbské Pleso o im zverené priestranstvo – nad rámec svojich štandardných povinností. Vďaka vám všetkým, ktorí takto vytvárate v návštevníkoch Tatier pocit, že sú v malom Švajčiarsku.

Mária Ďurianová

ŽSR OPĚT PARTICIPOVALI NA PROJEKTE „OKOLO SLOVENSKA“

ŽSR sa podieľali na organizácii 63. ročníka medzinárodných cyklistických pretekov „Okolo Slovenska“. Od 18. do 21. septembra zabezpečovali bezpečný a plynulý prechod pretekárov cez vybrané železničné priecestia. Pelotón už tradične prebehol v štyroch etapách – v okolí Bardejova, medzi mestami Bardejov – Ružomberok, Ružomberok – Hlohovec a Hlohovec – Senica. Dokopy prešli cyklisti až 14 železničných priecestí. V súvislosti s preventívno-bezpečnostnými opatreniami ŽSR predchádzali porušeniu predpisov a ohrozenia bezpečnosti železničnej dopravy a rovnako aj cyklistov.

AUTOR: Lucia Lizáková

BARDEJOV – ŽSR prijali v súvislosti s pretekmi potrebné opatrenia v železničnej doprave tak, aby mohli cyklisti kontinuálne prejsť cez železničné priecestia nachádzajúce sa medzi nasledujúcimi dopravňami: Raslavice – Bardejov, výh. Vyšné Hágy – Štrbské Pleso, Liptovská Teplá, Diviaky – Příbovce, Prievidza – Nitrianske Pravno, Chynorany – Rybany, Bošany – Topoľčany, Veľké Ripňany, Hlohovec, Veľké Ripňany – Radošina, Piešťany – Vrbové, Brezová pod Bradlom.

ŽSR museli tiež v priebehu pretekov dohliadať okrem bezpečného prejazdu pretekárov aj na plynulý a bezpečný priebeh železničnej dopravy. Pri organizovaní podobných podujatí sa nedá prejazd cyklistov presne vypočítať na sekundy, a preto je veľmi dôležitá komu-

nikácia medzi organizátormi a zamestnancami ŽSR. Časové údaje o prechode cyklistov cez železničné priecestia sú informatívne – vypočítané pre priemernú rýchlosť 40 – 45 km/h od začiatku pretekov. Môžu byť často ovplyvnené počasím alebo inými okolnosťami, preto treba počítať s plusovou alebo mínusovou toleranciou.

Z hľadiska bezpečnosti a plynulosti dopravy boli na začiatku pretekov, ako aj na konci, vozidlá signalizujúce povolenie alebo zákaz prejazdu vlakov. Na čele pretekov išlo vozidlo so žltou a červenou zastávkou, ktoré ukončovalo jazdu vlakov cez priecestia a na konci pelotónu sa nachádzalo vozidlo dopravnej polície označené šachovnicovou zastávkou, ktoré jazdu vlakov uvoľňovalo.

TRAŤ PRI UĽANKE MÁ NOVÉ ZABEZPEČOVACIE ZARIADENIA

Na konci augusta boli do predčasného užívania úspešne odovzdané nové zabezpečovacie zariadenia na úseku železničnej trate Banská Bystrica – Dolná Štubňa. ŽSR aktivovali staničné zabezpečovacie zariadenie v stanici Uľanka a Kostiviarska a tiež traťové zabezpečovacie zariadenie medzi týmito stanicami a v úseku Uľanka – Harmanec Jaskyňa.

BANSKÁ BYSTRICA/UĽANKA – Taktiež bolo úspešne aktivované diaľkové ovládanie zabezpečovacieho zariadenia v úseku Banská Bystrica – Uľanka, vrátane nákladiska Dolný Harmanec. Zároveň došlo k úspešnej úprave traťového zabezpečovacieho zariadenia v stanici Banská Bystrica a medzi stanicami Banská Bystrica a Kostiviarska.

Momentálne finišujú posledné dokončovacie práce na stavbe tak, aby mohli byť zariadenia v najbližších týždňoch odovzdané do trvalého užívania. Súčasťou stavby je aj vybudovanie elektrického ohrevu výhybiek a vonkajšieho osvetlenia vrátane diaľkového ovládania. Novinky výrazne prispievajú k bezpečnosti dopravy na daných úsekoch. Už na jar tohto roka pritom došlo zo strany manažéra

infraštruktúry k obnove štyroch výhybiek v tejto oblasti.

Železničná stanica Uľanka leží na trati Banská Bystrica – Dolná Štubňa. Ide o náročnú horskú trať, ktorá prekonáva horský masív medzi Banskou Bystricou a Turčianskou kotlinou. Dĺžka trate je viac ako 40 km a z toho takmer 13 km vedie cez celkovo 22 železničných tunelov. Železničný zvršok na trati bol obnovený v 90. rokoch minulého storočia, s výnimkou výhybiek v niektorých železničných staniaciach. Nové zabezpečovacie zariadenie je navrhnuté a realizované tak, že zo stanice Uľanka je ovládaná aj železničná stanica Kostiviarska a v prípade potreby je možné obe tieto stanice ovládať aj zo stanice Banská Bystrica.

Autor: (red)

KRÍŽOVKA A SUDOKU

Na túre hovorí sprievodca: – Keby milostivé dámy na chvíľu zmíkli... – tajnička				Pomoc: Anat, avo, etán	strach	melóny	psy	amerícium (zn.)	strašila		poháňa	mena Macao	3	odňal
				nepoužitel- né zvyšky						franský kupec				
				2						začiatok knihy				
				časť i spojka dom.meno Anny				prísne, odmerane sústava poznatkov						
Jozef Vysočani	pookopá- val	1	starorím. pozdrav symetrály				plietli pestúnka (zastar.)					Umelecká beseda diabli		
divadelný záves						kanón časť čizmy					strana (skr.) vojenský oddiel			
žací nástroj					súprava kartová hra					boľavé miesto EČV okr. Malacky				
orgány zraku				truhlica (hovor.) ženmeno (26.7.)					motýl, po česky roh miestnosti					
plutónium (zn.)			les matematika (slang)					dom.meno Kataríny cibuľovitá rastlina				moravské mesto	časť luku	
starodávna skriňa						Pozemkový úrad tlak				kananej. boh. úrody čiernomor. prístav				
popínava rastlina						diplomatický oznam skôr					kráča nasýtený uhľovodík			
	Technicko- hospodár. pracovník (skr.)	tam čulý pohyb			dvojica 10 x10				slovesný zápor dom.meno Tomáša			abvolt (skr.) dom.meno Adolfa		
základná číslovka				kosák (zastar.) Otravné látky				zápasníčka žinenka Dom Odborov						
4														
strkalo						patriaca Romanovi								

POZOR, SÚŤAŽ! 😊 Pošlite nám (sutaz@zsr.sk) správnu odpoveď krížovky a trom vyžrebovaným pošleme darček.

	3	7		2		6	4	
8			4		1			9
	9			3			5	
	7						3	
3								2
		6	9	1	3	5		
9								4
			7		2			
		1				2		

	9			7			8	
3	8						1	2
1	6						9	5
		8		6		9		
		1				3		
			3		2			
		4	9		1	2		
8				3				7
				4				

BLAHOŽELÁME

Krásne životné jubileum v podobe 60 rokov oslávil 6. júla náš kolega **Igor Kočíško**, elektromontér OTV Lipany. Prajeme mu pevné zdravie, inšpirujúcu a ducha povznášajúcu lásku, bezodnú zásobu ľudského šťastia a radosti zo života, oporu priateľov na ceste vpred a taktiež veľa naplnených plánov a predsa- vztatí. Všetko najlepšie k narodeninám. **Kolektív zamestnancov zo SMSÚ EE TV Košice**

September je výnimočný pre nášho kolegu **Vladimíra Veltyho** z NŽST Nová Baňa. Pracuje ako výpravca a 10. septembra oslávil 60 rokov. Pri výkone svojej profesie je zodpovedným a svedomitým zamestnancom. Pri tejto príležitosti mu chceme zo srdca poďakovať za spoluprácu a zaželať mu všetko najlepšie, veľa zdravia, lásky a spokojnosti v celej ďalšej budúcnosti. Úsmev na tvári, radosť v oku, úspech v každom žití kroku, šťastia a krásnych okamihov v kruhu blízkych a priateľov. **Vedenie ŽST Kozárovce a kolegovia**

Okrúhle životné jubileum oslávila v septembri aj **Viera Dubovcová**, výpravkyňa zo ŽST Párnica. Pri tejto miliej a vzácnjej príležitosti jej gratulujeme a prajeme pevné zdravie, veľa šťastia, spokojnosti a optimizmu v osobnom a aj pracovnom živote. **Kolektív zamestnancov ŽST Párnica a vedenie ŽST Kraľovany**

Krásne životné jubileum 60 rokov oslávil 8. septembra náš dlhoročný kolega, návestný majster z Veľkej ldy **František Vereš**. Milý Ferko! K šesťdesiatke ti prajeme zdravie, pohodu a veľa spokojnosti. Nech úsmev na tvojej tvári neustále žiari. Život je zložitý, no vie ti veľa dať, nech ťa hreje skvelý pocit, že ťa má každý rád. Nech teda úsmev v tvári nikdy ti neschádza a láska celým ďalším životom ťa sprevádza. Srdčne blahoželáme. **Kolektív spolupracovníkov SMSÚ OZT ZT Košice – Juh**

Významné životné jubileum 50 rokov oslávil 4. septembra aj kolega, výpravca **Peter Šimčo**. Na železnici pracuje od roku 1987. Pri tejto príleži-

tosti mu v mene celého kolektívu želáme k jeho krásnemu jubileu, nech sa mu splnia želania, nešťastia nech ho nerania, v zdraví a stálej mladosti nech žije v šťastí, radosti a v pohode s myslou veselou v spoločnosti dobrých priateľov a rodiny. Nech mu slnko stále žiari, nech má iba úsmev na tvári. K tomu veľa lásky a spokojnosti v celej ďalšej budúcnosti. **Prednosta ŽST Košice a kolektív zamestnancov**

V mesiaci september svoje jubileum 50 rokov oslávil aj **Ján Škvarka**, výpravca ŽST Zvolen osobná stanica. Pri tejto príležitosti mu srdečne blahoželáme a prajeme pevné zdravie, šťastie, lásku, radosť a do ďalších rokov života veľa osobných i pracovných úspechov. Plnú náruč kvetov ti chceme k tvojmu sviatku darovať, k tomu veľa lásky, pokoja a radosti zaželať. Nech každý deň je pre teba slávnostný a úsmev nevymizne z pier radosť. Zdravie nech ti slúži ešte dlhé roky, šťastné nech sú tvoje kroky. Nech sa ti splní, čo si želáš, po čom túžiš a čo nemáš. **Zamestnanci a vedenie ŽST Zvolen**

Životné jubileá 50 rokov sa 16. augusta dožila výpravkyňa ŽST Martin **Lenka Michalíková**. Nech jej slnko šťastia žiari a úsmev nech má stále na tvári. Želáme zdravie, šťastia dosť, i úspechov pre radosť. Nech jej čaše zvoní perlivým mokom na cestu do ďalších rokov. **Kolektív ŽST Martin a ŽST Vrútky**

Krásne životné jubileum 60 rokov oslávi 25. septembra náš kamarát a kolega **Jozef Takáč**. Jozef náš, čas je neúprosný, keďže už prišiel rad aj na teba, prijmi od nás, v mene celého kolektívu, srdečné blahoželanie s práním pevného zdravia, šťastia, radosti, nech s ľahkosťou zvládaš všetky starosti. Si správny kolega, to nám ver, celý svoj budúci život iba s humorom ber. Nech ťa vedú šťastné kroky, aby si prežil dlhé roky. **Kolektív SMSÚ ŽST TO Michalčany – Kuzmice**

Životné jubileum 50 rokov oslávil 22. septembra náš zamestnanec **Slavomír Herencsár**, výpravca ŽST Nitra. Čo to počujeme za noviny? Že vraj sláviš guťatiny? Nech je Tvoj ďalší život ako sen, užívaj si každý

deň. Nemaj od starostí žiadne vrásky a maj v každej chvíli veľa lásky. Všetko najlepšie k narodeninám. **Vedenie a kolektív zamestnancov ŽST Nitra**

POĎAKOVANIE

Posledný júlový deň bol zároveň aj posledným pracovným dňom **Janky Brnčíkovej**, ktorá svoju železničiar-sku kariéru ukončila u SMSÚ OZT ZT Bratislava. Po 42 rokoch práce v ČSD a ŽSR odišla do zaslúženého dôchodku. Pri tejto príležitosti jej chceme poďakovať za poctivú a kvalitne vykonanú prácu, za všetko krásne, čo prinášala svojou prítomnosťou v pracovnom kolektíve a do ďalších rokov života jej prajeme hlavne veľa zdravia, radosti, šťastia a spokojnosti v kruhu najbližších. Všetko najlepšie v novej životnej etape. **Kolegovia zo SMSÚ OZT ZT Bratislava**

Pre **Jozefa Moježa** bude 30. september posledným pracovným dňom. Milý Jozef! Chceli by sme vyrieť niečo veľmi krásne, čo nezmestí sa do slov žiadnej básne. Chceli by sme vyrieť ešte raz slová veľkej vďaky. Vykroč zvesela na ďalšiu žití púť, život aj v zrelosti môže mať sladkú chuť. Nech sa ti dejú iba pekné veci, budeme na teba myslieť všetci. Ak ti doma bude slzička často padať, že ti chýba železnička, príď k nám, my ju utrieme s úsmevom z tvojho líčka. Ďakujeme ti za dlhoročnú svedomitú a obetavú prácu a prajeme ti zdravie a pohodu v ďalšom životnom období. **Kolektív zamestnancov SMSÚ ŽST TO Michalčany-Kuzmice a pripája sa ZV OZŽ pri SŽTS Trebišov**

SPOMÍNAME

„Je taká chvíľa, skončí sa život a zostane iba spomienka a v srdciach žiaľ.“ 7. októbra 2019 uplynú dva roky plné smútku od úmrtia našej drahej dcéry a mamy **Carmen Beňušovej**, rod. Vykopalovej, dozorkyne výhybiek v ŽST Sládkovičovo. Kto ste ju poznali, venujte jej spolu s nami tichú spomienku. **Dcéry Adriana, Petra a rodičia**

ÚSPEŠNÁ OBHAJOBA

Futbalový klub slovenských železničiarov, ktorý reprezentoval ŽSR, sa zúčastnil Medzinárodného futbalového turnaja Challenge Mastronardi, ktorý zabezpečoval a organizoval Anglický železničiar-sky šport (Eurostar FC) v Canterbury 6. 9. – 8. 9. 2019. Turnaja sa zúčastnili pracovníci železničných správ a spoločností z Anglicka (England Eurostar a England BTP), Belgicka, Česka, Francúzska, Rakúska, Švajčiarska, Talianska a Slovenska.

CANTERBURY – Zúčastnené tímy považujú tento turnaj za vrchol svojej sezóny, príležitosť na priateľské stretnutia a výmenu skúseností z prevádzky. Jednotlivé mužstvá boli rozdelené do dvoch skupín. Slovensko prvý zápas vo svojej skupine remizovalo s Rakúskom 1:1 a potom zvíťazilo s Českom 6:0, Švajčiarskom 7:0, Talianskom 4:0. V semifinále zvíťazilo Slovensko nad England BTP 2:0. Finálový zápas medzi Slovenskom

a Rakúskom bol plný emócií, nasadenia, častého prerušovania a dramatický až do konca! Slovenské mužstvo v závere zápasu vydržalo veľký tlak súpera a zdolalo Rakúsko 2:0! FKSŽ získalo víťaznú trofej a aj cenu za najlepšieho strelca turnaja Dávida Žigraia. Turnaj Challenge Mastronardi v roku 2020 budú organizovať naši priatelia z Talianska a už teraz nám sľúbili odvetu za tento ročník.

Šéfredaktorka

Ivana Popluhárová
T: 920/2855,
E: popluharova.ivana@zsr.sk

Redakcia

Michal Lukáč - lukac.michal@zsr.sk
Lucia Lizáková - lizakova.lucia@zsr.sk

Layout & grafická úprava

Ondrej Mlynka - mlynka.ondrej@zsr.sk
Dávid Bozsaky - bozsaky.david@zsr.sk
Alexander Turanský - turansky.alexander@zsr.sk

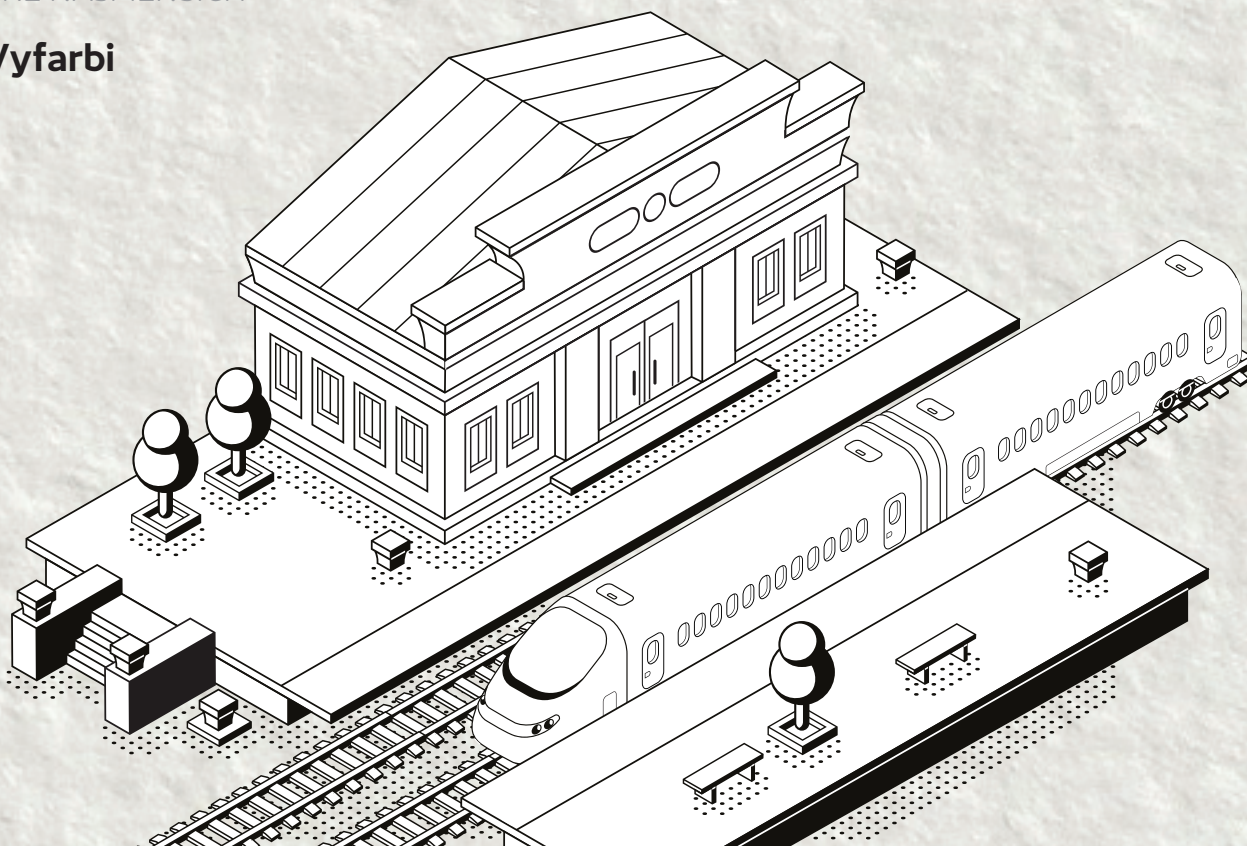
Interný časopis Železničný Semafor

Vydáva GR ŽSR, Odbor komunikácie a marketingu, riaditeľ: František Kvarda
Adresa redakcie: Bratislava, 813 61, Klemensova 8, e-mail: zsemafor@zsr.sk, www.zsr.sk

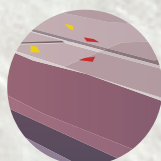
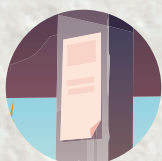
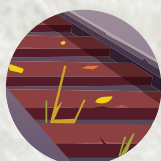
Tlač a distribúcia: ZOOM Creative, s.r.o. Medená 10, BB

PRE NAJMENŠÍCH

Vyfarbi

Nájdí na obrázku

zdroj: freepik.com

ZASADNUTIE SKUPINY EXPERTOV ŽELEZNIČNÝCH TRATÍ – TEG UIC V BRATISLAVE

V dňoch 11. a 12. septembra 2019 sa uskutočnilo v Bratislave pravidelné jesenné zasadnutie Skupiny expertov železničných tratí (Track Experts Group – TEG) UIC. TEG je v štruktúre Medzinárodného Zväzu Železníc – UIC (Union Internationale de Chemins de Fer) zaradená v Oddelení Systému Železníc (Railway System Department), jeho sektore Železničné trate a stavby (Track & Structure Sector) ako platforma expertov členských železníc.

AUTOR: Miroslav Ďurkovský, **SNÍMKA:** autor

BRATISLAVA – Jesenné zasadnutie TEG sa uskutočňuje vždy na pôde niektorej z členských železníc a v tomto roku sa jej hostiteľom stal ŽSR VVÚŽ na Nobelovej ulici v Bratislave. Účastníci zasadnutia reprezentovali 15 členských európskych železničných správ, vrátane zástupcov Railway System Department-u UIC a Track & Structure Sector-a UIC. Na programe plenárneho zasadnutia 11. septembra 2019 bolo prerokovaných viacero tém týkajúcich sa správy, údržby a projektovania železničných tratí, zazneli informácie o prebiehajúcich a nadchádzajúcich projektoch UIC, ako aj informácie

o pripravovaných štandardizačných dokumentoch – Medzinárodných železničných riešeniach IRS (International Railway Solution). Zasadnutie bolo významné aj zmenou na poste vedenia TEG, kde doterajšieho predsedu Paula Godarta (INFRABEL) nahradil Bernhard Knoll (OeBB). Na druhý deň, 12. septembra, sa členovia TEG zúčastnili technickej exkurzie na stavbe Modernizácie trate Púchov – Žilina, úseku Púchov – Považská Teplá. Po úvodných informáciách na vedení stavby sme navštívili most nad Nosickým kanálom, východný portál tunelu Diel a most nad Nosickou priehradou.

DREZINOVÝ DEŇ 2019

AUTOR: ŽM SR, **SNÍMKY:** ŽM SR

BRATISLAVA – Posledný augustový deň sa v Železničnom múzeu Slovenskej republiky niesol v duchu špeciálnych železničných dopravných prostriedkov – drezín. Na podujatí Drezinový deň sa zišli dreziny rôznych konštrukcií a z troch storočí. Kým tie najstaršie boli z konca 19. storočia, najnovšia má len niekoľko rokov. A návštevníci mohli vyskúšať ktorúkoľvek z nich, na tých najstarších sa odfotiť a na ostatných sa aj previezť. Napriek tropickému letnému počasiu podujatie navštívilo vyše 250 návštevníkov, ktorí si odniesli neopakovateľné zážitky.

Jedinečné knihy o železnici
v našom e-shope

eshop.zsr.sk